

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Mestre d'Educació Física. Obligatòria, semestral, 2n curs, 2n sem, 6 crèdits.

(AQUESTA ASSIGNATURA ÉS SUSCEPTIBLE DE SER MODIFICADA ABANS DE COMENÇAR EL CURS)

Departament: Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal

Professors: Joan Estrada i Tomás Peire

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- Conèixer els elements tècnics, tàctics i normatius fonamentals i la didàctica específica dels esports estudiats.
- Executar amb correcció les tècniques bàsiques individuals i els comportaments tàctics col·lectius dels esports que es practicaran.
- Identificar i saber utilitzar les adaptacions adequades per a l'aplicació a l'educació primària de la normativa, dels materials i les instal·lacions específiques dels esports estudiats.
- Reflexionar i valorar sobre la importància de l'esport com a mitjà de formació en valors a l'escola.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

BLOC TEÒRIC:

1. Història, evolució, i situació actual referents als esports Bàsquet, Futbol, Rugbi i Voleibol.
 - Els orígens i els factors que han provocat la seva transformació fins a l'actual forma de jugar.
 - Consideracions socio-afectives dels esports de cooperació-oposició (C-O).
 - El tractament que reben a l'escola i el tractament que fan els mitjans de comunicació.
 - Consideracions sobre la pràctica en el marc dels programes d'Educació Física i la pràctica en l'àmbit de les activitats extraescolars.
2. Didàctica específica de la iniciació esportiva als esports de C-O en general i del Bàsquet, Futbol, Rugbi i Voleibol en particular.
 - Principis didàctics que s'han de tenir en compte. Entrenament esportiu i aprenentatge escolar dels esports de C-O: diferències i coincidències.
 - Les competicions esportives escolars.
 - Estratègies didàctiques aplicades a la iniciació esportiva dels esports de C-O.
 - Consideracions generals sobre els recursos materials i les instal·lacions.
3. Formes i instruments d'avaluació adequats pels aprenentatges dels esports de C-O propis de la iniciació esportiva.

BLOC TEÒRIC-PRÀCTIC:

4. Teoria i pràctica dels elements tècnics, tàctics i normatius, tant individuals com col·lectius, dels següents esports:
 - a. Bàsquet:
 - L'estructura interna del joc.
 - Les habilitats coordinatives específiques: el control de la pilota, els desplaçaments, el bot, les passades, els llançaments, les recepcions, les fintes, ...
 - Els comportaments tàctics individuals en defensa i en atac.
 - L'organització de l'equip. Les estratègies col·lectives bàsiques en defensa i en atac.
 - La normativa de joc.
 - Les adaptacions pedagògiques específiques.
 - Els materials i les instal·lacions.
 - b. Futbol:
 - L'estructura interna del joc.
 - Les habilitats coordinatives específiques: els desplaçaments, les passades, els xuts a porteria, els controls, les conduccions, les fintes, el driblatge, ...

- Els comportaments tàctics individuals en defensa i en atac.
- L'organització de l'equip. Les estratègies col·lectives bàsiques en defensa i en atac.
- La normativa de joc. Els materials i les instal·lacions. Les adaptacions pedagògiques específiques.

c. Rugbi:

- L'estructura interna del joc.
- Les habilitats coordinatives específiques: els desplaçaments, les passades, les recepcions, les formacions reglamentàries, ...
- Els comportaments tàctics individuals en defensa i en atac.
- L'organització de l'equip. Les estratègies col·lectives bàsiques en defensa i en atac.
- La normativa de joc. Els materials i les instal·lacions. Les adaptacions pedagògiques específiques.

d. Voleibol:

- L'estructura interna del joc.
- Les habilitats coordinatives específiques: els desplaçaments, les passades, les recepcions, el toc de dits i de mà baixa, les sacades, les rematades, els bloqueigs, les fintes ...
- Els comportaments tàctics individuals en defensa i en atac.
- L'organització de l'equip. Les estratègies col·lectives bàsiques en defensa i en atac.
- La normativa de joc. Els materials i les instal·lacions. Les adaptacions pedagògiques específiques.

3. Avaluació

Per a aprovar l'assignatura l'alumnat haurà de superar tots els requisits que s'indiquen a continuació.

- Assistència a les classes teòriques i a les teòrico-pràctiques; (mínim 80%). Participació activa i col·laboradora a les classes.
- Realització de treballs de classe de format breu. (Fins a 2 punts).
- Treball acadèmic realitzat per grups. Desenvolupament d'un treball a consensuar amb el professorat en un marc obert de propostes d'aprofundiment sobre qualsevol dels temes tractats (Fins a 3 punts).
- Examen del conjunt de l'assignatura. Les preguntes es referiran tant als continguts conceptuals com als procedimentals. (Fins a 3 punts).
- Prova pràctica. L'alumnat haurà de demostrar el seu domini de les habilitats específiques dels esports inclosos en el programa. Es tindrà en compte l'actitud i la participació de l'alumnat a les classes teòrico-pràctiques. Oportunament es comunicarà els exercicis que es demanaran a la prova pràctica. (Fins a 2 punts).

4. Fonts d'informació bàsica

Aquesta assignatura funciona amb el recurs del Campus Virtual. En aquest espai els estudiants trobaran materials (fitxes de lectura, guions de treball, fitxes d'observació i avaluació,...) que els ajudaran a confeccionar els treballs en grup i els treballs individuals,...).

Bibliografia recomanada

BIBLIOGRAFIA

Bibliografía de Síntesis:

- ALLÉS, E. (2003): La Educación física desde una perspectiva interdisciplinar. Ed. Coedición Laboratorio Educativo.
- BLÁZQUEZ, D. (1995): La iniciación deportiva y el deporte escolar. INDE, Barcelona.
- CASTEJON FJ (1995): Fundamentos de iniciación deportiva y actividades físicas organizadas. Dykinson SL, Madrid.
- CASTEJÓN, FJ. (2003): Iniciación Deportiva: la enseñanza y el aprendizaje comprensivo en el deporte. Ed. Wanceulen.
- DEVIS, J.; PEIRO, C. (1992): Nuevas perspectivas curriculares en Educación Física: La Salud y los juegos modificados. INDE, Barcelona.
- GENERALITAT DE CATALUNYA (1993): Currículum Educació Primària. Departament d'Ensenyament, Barcelona.

- GARCIA, J. (2000): Deportes de equipo. INDE, Barcelona.
- GONZALEZ, J. (1993): En Fundamentos de Educación Física I y II para enseñanza primaria, pág. 759 a 795. INDE, Barcelona.
- MOSQUERA, M.J.; LERA, A.; SANCHEZ, A. (2000): Noviolencia y deporte. Inde. Barcelona.
- PARLEBAS, P. (1988): Elementos de sociología del deporte. Colección Unisport. Junta de Andalucía. Málaga.
- PRAT, M.; SOLER, S. (2003): Actitudes, valores y normas en la Educación Física y el Deporte. Inde. Barcelona.
- VVAA, CASTEJON FJ (Coord.) (1997): Manual del maestro especialista en Educación Física. Madrid, Pila Teleña.
- VV AA, (2000): Iniciación deportiva. Deportes colectivos. Gymnos, Madrid.
- TICÓ, J. (2000) : Mil 13 ejercicios y juegos predeportivos. Paidotribo, Barcelona.

Bibliografía Monográfica bàsica:

Bàsquet:

- BOSC, G.; POULAIN, T. (1996): Baloncesto. Agonos, Lleida.
- DEL RIO, JA. (1994): Metodología del Baloncesto. Paidotribo, Barcelona.
- OLIVERA, J. (1998): 1250 ejercicios y juegos de baloncesto. Paidotribo, Barcelona.
- PEYRÓ, R. (1991): Manual para escuelas de baloncesto. Gymnos, Madrid.

Futbol:

- CORBEAU, J. (1996): Fútbol. Agonos, Lleida.
- GAYOSO, F. (1988): Iniciación al Fútbol. Gymnos, Madrid.
- PACHECO, R. (2004): La enseñanza y el entrenamiento del Futbol 7. Paidotribo, Barcelona.
- SEGURA, J. (1989): 1009 ejercicios y juegos de Fútbol. Paidotribo, Barcelona.

Rugbi:

- CORLESS, B. (1988): El Rugby. Técnica, táctica y entrenamiento. Hispano Europea, Barcelona.
- CHARCO, J. Dossier de Rugby educatiu. Apunts INEF de Lleida.
- FEDERACIÓ CATALANA DE RUGBI: Juga al Rugby. Fitxes i reglament de Rugby a 8.

Voleibol:

- BLUME, G. (1989): Voleibol. Martínez Roca, Barcelona.
- MAINER, M. (1990): Iniciación al Voleibol. Colección Educación y Deporte. Cepid, Zaragoza.
- MORAS, G. (2000): La preparación integral del Voleibol. 1000 ejercicios y juegos (3 vols.). Paidotribo, Barcelona.
- PIMENOV, M.P. (2001): Voleibol. Aprender y progresar. Paidotribo, Barcelona.
- VV AA, (2000): Enseñar voleibol para jugar en equipo. INDE, Barcelona.

Articles d'interès

- AGUILA, C. CASIMIRO, A. (2000): Consideraciones metodológicas para la enseñanza de los deportes colectivos en edad escolar. <http://www.efdeporte.com/>. Año 5 nº 20, abril, Buenos Aires.
- COMELLAS, MJ.; MERCADER, I. (1992): Finalitats educatives de l'esport en l'educació secundària. Apunts Educació Física i esports. Nº 29 pàg. 32-43. Barcelona.
- ESTRADA, J. (2003): Resultados y conclusiones de un cuestionario realizado a maestros/as sobre la competición deportiva en las clases de EF de la etapa primaria. XXI Congreso Nacional de Educación Física. Universidad de Valladolid.
- ESTRADA, J. (2003): Tratamiento de la competición deportiva en las clases de EF y características del profesorado. XXI Congreso Nacional de Educación Física. Universidad de Valladolid.
- FEU, S. (2001): Criterios metodológicos para una iniciación. <http://www.efdeporte.com/>. Año 6 nº 31, febrero, Buenos Aires.
- FRAILE, A. (2001): La competición en el deporte escolar como factor segregador. Congreso A.E.I.S.A.D. Madrid.
- GIMENEZ, J.; SAENZ, P. (1996): La competició en la iniciació al bàsquet. Apunts Educació Física i esports. Nº 46 pàg. 42-49. Barcelona.
- GIMENEZ, FJ.; CASTILLO, E. (2001): La enseñanza del deporte durante la fase de iniciación deportiva. <http://www.efdeporte.com/>. Año 6 nº 31, febrero, Buenos Aires.

- PETRUS, A. (1997): El deporte escolar hoy. Valores y conflictos. Rev. Aula de innovación educativa. Nº 68, pág. 6 -10. Barcelona.
- SOLAR, LV. (1997): ¿Quién nos enseña a competir?. Rev. Aula de innovación educativa. Nº 68, pág. 11 - 13. Barcelona.
- VAZQUEZ, JC.; VIANA, O. (2001): La competición como medio en el proceso de iniciación deportiva. <http://www.efdeporte.com/> Revista Digital - Buenos Aires - Año 7 - nº 38 - julio 2001
- VELAZQUEZ, R. (2001): Deporte: ¿presencia o negación curricular?. XIX Congreso Nacional de Educación Física. Universidad de Murcia.
- VELAZQUEZ, R. (2003): Sobre la edad apropiada para el comienzo de la práctica deportiva. <http://www.efdeporte.com/>. Año 8 nº 51, febrero, Buenos Aires.
- VVAA (2002): Función social del deporte escolar. El entrenador del deporte escolar. <http://www.efdeporte.com/> Revista Digital - Buenos Aires - Año 8 - nº 45 Febrero 2002

REVISTES DIGITALS

ASKESIS <http://www.akesis.arrakis.es>

- FORMACIÓN DEL PROFESORADO <http://www.es/aufop/publica/revelfop/99-v2n2.htm>
 - LECTURAS DE EDUCACIÓN FÍSICA <http://www.efdeportes.com>
 - REVISTA DIGITAL DE LA UNIVERSIDAD DE GRANADA <http://www.ugr.es/~biblio/>
 - REVISTA EUROPEO DE EDUCACIÓN FÍSICA <http://www-sp.ebsco.com/online/Reader.asp>
 - JOURNAL OF SPORT AND SOCIAL ISSUES <http://www-sp.ebsco.com/online/Reader.asp>
 - INTERNATIONAL REVIEW FOR THE SOCIOLOGY OF SPORT
<http://www-sp.ebsco.com/online/Reader.asp>
 - REVISTA INTERUNIVERSITARIA DE FORMACIÓN DEL PROFESORADO
<http://www.uva.es/aufop/publica/actas/viii/edfísica.htm>
- PUBLICACIONES PERIÓDIQUES D'EDUCACIÓ FÍSICA I EDUCACIÓ EN GENERAL
- APUNTS D'EDUCACIÓ FÍSICA. Revista editada per l'INEF de Catalunya.
 - ESPACIO Y TIEMPO Revista de la asociación de profesores de EF de Almería.
 - GUADALBULLÓN. Revista de Educación. Facultad de Humanidades y Ciencias de la Educación de la Universidad de Jaén. Publicación anual.
 - HABILIDAD MOTRIZ. Revista del Colegio Oficial de Profesores de EF de Andalucía.
 - MOTRICIDAD. Revista cuatrimestral editada por la Facultad de Ciencias de la Actividad Física y el deporte de Granada.
 - PERSPECTIVAS DE LA ACTIVIDAD FÍSICA Y EL DEPORTE. Revista INEF de León
 - REVISTA DE EDUCACIÓN FÍSICA. Revista cuatrimestral del INEF de Galicia.
 - REVISTA DE ENTRENAMIENTO DEPORTIVO. Revista cuatrimestral especializada en temas de entrenamiento, editada por el INEF de Galicia.
 - EDUCACIÓN FÍSICA Y DEPORTE. "EF + D" <http://emasf.com>
 - RETOS. Revista de la federación española de asociaciones de docentes de educación física.

Publicada por la editorial Gymnos

- CAMPUS <http://www.el-mundo.es/CAMPUS/>
- COMUNIDAD ESCOLAR <http://www.pntic.mec.es/cescolar/>
- CUADERNOS DE PEDAGOGÍA http://www.praxis.es/cas/cs_cdp.html
- ESCUELA ESPAÑOLA <http://www.nova.es/escuela/periodico.htm>
- REVISTA DE EDUCACIÓN <http://www.ince.mec.es/revedu/revind.htm>
- REVISTA ESPAÑOLA DE PEDAGOGÍA <http://www.ucm.es/OTROS/quirom/rep.htm>
- REVISTA IBEROAMERICANA DE EDUCACIÓN <http://www.oei.es/revista.htm>
- REVISTA DE INVESTIGACIÓN EDUCATIVA <http://www.um.es/~depmede/RIE/>

EDITORIALS ESPORTIVAS

- INDE <http://www.inde.com>
- IMAGEN Y DEPORTE <http://www.ecomix.es/~imadepor>
- EDICIONES MORATA <http://www.edmorata.es>
- ESTEBAN SANZ <http://www.spocenter.com/esm>
- GYMNOS <http://www.gymnos.com>
- HUMANKINETICS <http://www.humankinetics.com>
- NARCEA <http://www.narceaediciones.es/>
- PAIDOS <http://www.libreríapaidos.com.ar>
- PAIDOTRIBO <http://www.paidptribo.com>
- PILA TELEÑA <http://www.arrakis.es/~pilateleña>
- QUERCUS <http://www.eintec.es/quercus/>
- SÍNTESIS <http://www.sintesis.com>

- WANCEULEN <http://www.arrakis.es/~wanceulen>
- ALTRES ENLLAÇOS
- FEAEDEF (FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE ASOCIACIONES DE DOCENTES DE EDUCACIÓN FÍSICA) <http://www.retos@gymnos.com>
- ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE CIENCIAS DEL DEPORTE <http://www.cienciadeporte.com>
- CENTRE D'ESTUDIS OLÍMPICS DE LA UAB <http://olympicstudies.uab.es/>
- CONSEJO SUPERIOR DE DEPORTES <http://www.mec.es/csd>
- COMITÉ OLÍMPICO ESPAÑOL <http://www.sportec.com/www/coe/main.htm>
- COMITÉ OLÍMPICO INTERNACIONAL <http://www.olimpic.org>
- WEB DE LA PSICOLOGÍA DEL DEPORTE <http://www.cop.es/colegiados/t-00849>
- EL DEPORTE Y LA COMUNIDAD EUROPEA <http://www.europea.eu.int/comm/dg10/sport>
- LISTAS INTERNACIONALES DE WEBS SOBRE DEPORTES <http://www.sportweb.com>
- TODO PARA EL DEPORTE EN LA MUJER <http://www.sportw.com/>
- INSTITUTO ANDALUZ DEL DEPORTE <http://www.iusport.es>
- EDUCAGUIA <http://www.educaguia.com>
- ASOCIACION INTERNACIONAL PARA LA INFORMACIÓN DEPORTIVA <http://www.uida.es/iasi/listserv.html>
- FORO SOBRE EDUCACIÓN FÍSICA <http://www.rediris.es/list/info/edufis.es.html>
- LISTA DE ASOCIACIÓN IBEROAMERICANA DE INFORMACIÓN DEPORTIVA SPORTCOM <http://www.uida.es/sportcom.html>
- LyDER Asociación de Licenciados y Diplomados de EF de La Rioja <http://www.fresno.pntic.mec.es/~afes0009/>
- LLISTA DE DISTRIBUCIÓ SOBRE E.F. <http://EDUFIS@LISTSER.rediris.es>
- E.F. ON LINE <http://www.efonline.com/enlaces.htm>
- GRUPO DE NOTICIAS DE EDUCACIÓN FÍSICA http://www.news:pntic.educación_física

Altres Webs

<http://www.bib.ub.es/bub/9bibinef.htm>
<http://blues.uab.es/olympic.studies>
<http://www.inefc.es/apunts/>
<http://www.sportquest.com/revista>
<http://www.deportedigital.galeon.com>
<http://www.sportsite.com.ar/cadid.html>
<http://www.basquetcatala.com>
<http://www.voleicat.com>
<http://cultura.gencat.es/esport/biblio/index.htm>
<http://www.insep.jeunesse-sports.fr/documentation/index.html>
<http://www.mty.itesm.mx/dae/def>
<http://www.xtec.es/recursos/edfisica>